

LOKAL KULTURUKE 2007 Utgravninger Rv2

Vibeke Vandrup Martens, utgravningsleder for utgravningene mellom Kløfta og Nybakk-krysset forut for byggingen av ny Rv2, var kveldens foredragsholder. Hun fortalte at det store arkeologiske Rv2-prosjektet sommeren 2004, på det meste sysselsatte 17 arkeologer og studenter. De hadde 3 måneders sesong og gravde på 6 ulike steder. Kulturhistorisk Museum i Oslo sto for utgravningen, med Statens Vegvesen som tiltakshaver.

22 500 kvadratmeter ble dekket av utgravningene. Av forhistoriske funn var resultatet 6 forhistoriske hus, restene av en gravhaug fra bronsealderen, en gård fra 1600-1700-tallet, mange kokegroper, en hulveg og spor av tekstilfremstilling i middelalder.

YNGRE STEINALDER, BRONSEALDER, JERNALDER OG MIDDELALDER

Kåstad: ca 11 000 kvadratmeter avdekket. Hus fra den yngre steinalder (4000-1800 f.Kr.) ble funnet. Også en brønn, kokegroper og stolpehull ble funnet der. Stort hus og gravhaug fra bronsealderen (1800-400 f.Kr.). Arkeologene laget 1325 hull i bakken og tok ut jordprøver til multielementanalyse.

Lauten store: 1 700 kvadratmeter avdekket. Dyrkingslag fra førromersk jernalder (ca.500 f.Kr. ca. år 0) og under var det spor etter ard (en enkel plog). Spor etter stolper som bar taket på toskipet hus fra førromersk jernalder (500 f.Kr. – 0).

Onsrud: 1 100 kvm avdekket. Spor etter treskipet hus og kokegroper fra eldre jernalder (500 f.Kr.-400 e.Kr.).

Ullensaker Prestegård: 2 400 kvm avdekket. Gård med 2 hus fra merovingertiden (600-790 e.Kr.) og kokegroper fra eldre jernalder, hovedsakelig romertid (0-400 e. Kr.) Husene var henholdsvis 26 m langt og 8 m bredt og 11 m langt og 6 m bredt. Typiske jernalderhus besto av tykke stolper som bar taket. Taket var ofte dekket med never; derover torv, vass, strå eller trespon. Veggene var flettverk av vidjer med leirklining.

Det ble også funnet en stor grop, med diameter på 6 m og dybde på 2 m. Denne gropa var blitt til ved at det ble gravet ut leire til bruk i husveggene. Etterpå ble gropa brukt til å bløtlegge hamp til tekstilfremstilling - og til slutt som avfalls plass. Vidjeringer, tilspissede stokker, neverruller og lignende ble funnet nede i gropa. Dateringer fra gropa viste at tekstilfremstillingen hadde foregått i tidlig middelalder (1000-1100-tallet). Det er første gang en slik grop er påvist arkeologisk i Norge.

Lauten store: 500 kvm kokegropfelt avdekket. Kokegroper var fra eldre romersk jernalder (0-200 e.Kr.). Fosfatkartering viste at det var lite fosfat ved gropene men mye i området midt i feltet, der det ikke var noen groper. Fosfat tilføres av kjøtt og bein.

NYERE TID

Lauten store: 3 400 kvm avdekket. Det ble funnet rester av minst 9 bygninger og man tror det kan være Niels Ursins gård fra 16-1700-tallet. Niels Ursin (1728-1797) var organist i Ullensaker. Noen av bygningene var gravet ned i bakken, andre lå på syllsteiner eller hadde takbærende stolper.

I løpet av sommeren kommer en rapport om dette prosjektet utgitt av Kulturhistorisk Museum. Funn av tekstilproduksjon var en sensasjon i dette store prosjektet.

Etter spørsmål fra salen fortalte Vibeke Martens at det fra 500 f.Kr. var ryddet og bebygget i Borgen-området. I middelalderen (ca. 1200-tallet) var området oppdyrket. Etter Svartedauen gikk mye tilbake igjen da folketallet sank.

Det ble dyrket: korn, som bygg, rug, hvete og seinere havre. Kål ble dyrket fra ca 200 f.Kr. Poteter kom først på 16-1700-tallet. Urter ble dyrket fra steinalderen, men andre typer krydder kom først i middelalderen.

Av treslag var det furu og eik som ble brukt i stolpehullene og bjørk, lind, ask og hassel i veggene. Det var et mildere klima tidligere, så eik var det også på Borgen. Gran kom hit først mot slutten av vikingtiden (790-1000 e.Kr.).

Vibeke Vandrup
Martens med fatet
hun fikk, laget av
Torgrim Sørby.

Småskolekoret under ledelse av
Kirsten Aulie og Nina Løken
Jørgensen, underholder

Rektor Roar Andersen ved Borgen
skole med skiva fra Borgenfurua,
gitt av Ole Jan og Thorbjørg
Kværner.